

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี
ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี พ.ศ. มีหลักการ คือ ให้มีการจัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๗๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปดัญญัติภายใน ๗ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๓๐ วัน โดยเมื่อครบกำหนด ๓๐ วันแล้ว คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๓๐ วัน (ครั้งที่ ๑) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๑) ออกไปอีก ๓๐ วัน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สาม มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๓๔ ก วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ หน้า ๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันศาลจังหวัดตลิ่งชัน ศาลจังหวัดพระโขนง และศาลจังหวัดมีนบุรีมีสถิติคดีรับใหม่จำนวนมาก และเมื่อพิจารณาเฉพาะคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลจังหวัดปรากฏว่ามีปริมาณคดีรับใหม่เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับปริมาณคดีรับใหม่ของศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ และศาลอาญาธนบุรี ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้น เพื่อให้การบริหารราชการศาลยุติธรรมเหมาะสมกับปริมาณคดีและมีผู้พิพากษาที่มีอาวุโสในระดับเดียวกันเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดี และเพื่อให้การพิจารณาคดีเกิดความเป็นเอกภาพและส่งเสริมให้กระบวนการยุติธรรมมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมควรแยกประเภทคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวงออกจากกัน โดยจัดตั้งศาลชั้นต้นขึ้นใหม่ให้มีฐานะเทียบเท่าศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ และศาลอาญาธนบุรี และโดยที่มาตรา ๑๘๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่าบรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. กำหนดให้จัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี ขึ้นในกรุงเทพมหานคร ส่วนจะจัดตั้งในเขตใดของกรุงเทพมหานคร และจะเปิดทำการเมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง และศาลแพ่งมีนบุรีเป็นศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งที่มีได้อยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมอื่น และกำหนดให้ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรีเป็นศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่มีได้อยู่ในอำนาจศาลยุติธรรมอื่น (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ศาลแพ่งตลิ่งชันและศาลอาญาตลิ่งชันมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เกิดในเขตตลิ่งชัน เขตทวีวัฒนา เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัดและเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ศาลแพ่งพระโขนงและศาลอาญาพระโขนง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เกิดในเขตบางนา เขตประเวศ เขตพระโขนง และเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ศาลแพ่งมีนบุรีและศาลอาญามีนบุรี มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เกิดในเขตคลองสามวา เขตคันนายาว เขตบางเขนเฉพาะแขวงท่าแร้ง เขตมีนบุรีเขตลาดกระบัง เขตลาดพร้าวเฉพาะแขวงจระเข้บัว เขตสะพานสูง เขตสายไหมเฉพาะแขวงสายไหม และแขวงออเงิน และเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้ศาลจังหวัดตลิ่งชันยังคงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาในเขตตลิ่งชัน เขตทวีวัฒนา เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัด และเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จนกว่าศาลแพ่งตลิ่งชันและศาลอาญาตลิ่งชันจะเปิดทำการ ซึ่งเมื่อศาลดังกล่าวเปิดทำการแล้วให้ยุบเลิกศาลจังหวัดตลิ่งชันลง กำหนดให้ศาลจังหวัดพระโขนงยังคงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาในเขตบางนา เขตประเวศ เขตพระโขนง และเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร จนกว่าศาลแพ่งพระโขนงและศาลอาญาพระโขนงจะเปิดทำการ ซึ่งเมื่อศาลดังกล่าวเปิดทำการแล้ว ให้ยุบเลิกศาลจังหวัดพระโขนงลง กำหนดให้ศาลจังหวัดมีนบุรียังคงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาในเขตคลองสามวา เขตคันนายาว เขตบางเขนเฉพาะแขวงท่าแร้ง เขตมีนบุรีเขตลาดกระบัง เขตลาดพร้าวเฉพาะแขวงจระเข้บัว เขตสะพานสูง เขตสายไหมเฉพาะแขวงสายไหม และแขวงออเงิน และเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จนกว่าศาลแพ่งมีนบุรีและศาลอาญามีนบุรีจะเปิดทำการ ซึ่งเมื่อศาลดังกล่าวเปิดทำการแล้วให้ยุบเลิกศาลจังหวัดมีนบุรีลง (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้โอนคดีของศาลจังหวัดตลิ่งชัน ศาลจังหวัดพระโขนง และศาลจังหวัดมีนบุรี ไปยังศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี เมื่อศาลดังกล่าวเปิดทำการแล้ว และให้ศาลที่รับโอนคดี มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป รวมทั้งให้ถือว่า กระบวนพิจารณาที่ศาลที่โอนคดีได้ดำเนินการไว้ก่อนวันเปิดทำการเป็นกระบวนพิจารณาของศาลที่รับโอนคดีนั้นด้วย (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้นำวิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลอาญาลี้ขัง ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี สำหรับคดีอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ระเบียบประกาศ คำสั่ง หรือมติ ในเรื่องใดที่อ้างถึงศาลจังหวัดลี้ขัง ศาลจังหวัดพระโขนง หรือศาลจังหวัดมีนบุรี ซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่ศาลแพ่งลี้ขัง ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาลี้ขังศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี เปิดทำการ เป็นกฎหมาย กฎ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติที่อ้างถึงศาลแพ่งลี้ขัง ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาลี้ขัง ศาลอาญาพระโขนง หรือศาลอาญามีนบุรี ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๑)

นางธิดารัตน์ อุณจันทร์ / จัดทำ